

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง สถานะของคำสั่งประธานกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานีที่ให้พนักงาน
ส่วนตำบลไปปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นในเขตจังหวัด

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๙.๕/๙๗๒๒ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง ให้พนักงานส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นในเขตจังหวัด ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า ประธานกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานี (ประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี) ได้มีคำสั่งประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้นางรัตนภรณ์ อีสุระ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เป็นการชั่วคราว ตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๐ และต่อมานางรัตนภรณ์ฯ ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี โดยประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี พิจารณาแล้วเห็นว่า การอุทธรณ์ของนางรัตนภรณ์ฯ ไม่อาจรับฟังได้จึงรายงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.) จึงได้นำเรื่องนี้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒ โดยมีมติ สรุปลงความได้ดังนี้

(๑) การออกคำสั่งของประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ให้นางรัตนภรณ์ฯ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด ไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี เป็นการดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นฯ ซึ่ง ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบด้วยแล้ว คำสั่งดังกล่าวย่อมมีผลบังคับต่อไป และถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งหรือมติที่ออกโดย ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานส่วนตำบลภายในจังหวัดอุดรธานีที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องเสร็จที่ ๒๐๙/๒๕๔๔ เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลดังกล่าวไม่ได้กำหนดกระบวนการโต้แย้งคำสั่งหรือมติของ ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ไว้ เทียบเคียงตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๒๐๙/๒๕๔๔ การโต้แย้งคำสั่งหรือมติของ ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี จึงต้องดำเนินการโดยฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยไม่จำเป็นต้องอุทธรณ์หรือโต้แย้งก่อนแต่อย่างใด ทั้งนี้ เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๓๙๔/๒๕๔๖ (ประชุมใหญ่) และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๖๐/๒๕๕๕

สำหรับกรณีที่มีการแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ไปพร้อมกับคำสั่งประธาน ก.อบต. จังหวัดอุดรธานี ย่อมเป็นกรณีที่ถือว่าเป็นการแจ้งสิทธิโต้แย้งศาลเคลื่อน เนื่องจากคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งหรือมติของ ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นคณะกรรมการตามกฎหมาย การโต้แย้งจะต้องทำโดยวิธีการยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง อย่างไรก็ตาม เมื่อนางรัตนภรณ์ฯ ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อประธาน ก.อบต. จังหวัดอุดรธานี และผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ในฐานะประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ได้พิจารณาคำอุทธรณ์แล้วเห็นว่าไม่อาจรับฟังได้ กรณีย่อมต้องส่งเรื่องให้ ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี พิจารณาคำอุทธรณ์ของนางรัตนภรณ์ฯ เข้าเงื่อนไขของการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือไม่ และเมื่อ ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี มีมติเป็นประการใดแล้วให้แจ้งนางรัตนภรณ์ฯ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง โดยต้องระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องให้นางรัตนภรณ์ฯ ทราบด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังนั้น กรณีที่จังหวัดอุดรธานีรายงานผลการพิจารณาอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ จึงเป็นการดำเนินการที่คลาดเคลื่อน กรณีจึงควรส่งเรื่องดังกล่าวให้ ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

(๒) โดยที่ยังไม่เคยมีแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นฯ และกรณีดังกล่าวเกี่ยวเนื่องกับประเด็นปัญหาการโต้แย้งคำสั่งทางปกครอง จึงเห็นควรเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาหาหรือแนวทางปฏิบัติต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในประเด็นเกี่ยวกับสถานะของคำสั่งให้พนักงานส่วนตำบลไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หรือให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นภายในเขตจังหวัดหรือนอกเขตจังหวัด เป็นการชั่วคราว และการโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวรวม ๓ ประเด็น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับมติ ก.อบต. ดังกล่าว แต่เนื่องจากกรณีนี้ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติ ประกอบกับเป็นกรณีที่เกี่ยวเนื่องกับประเด็นการโต้แย้งคำสั่งทางปกครอง จึงได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า มติ ก.อบต. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒ ถูกต้องหรือไม่ และหาหรือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติรวม ๓ ประเด็น ซึ่งสรุปความได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งประธาน ก.อบต. หรือประธาน ก.อบต.จังหวัด ที่สั่งให้พนักงานส่วนตำบลไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หรือให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นภายในเขตจังหวัดหรือนอกเขตจังหวัด เป็นการชั่วคราว แล้วเสนอ ก.อบต. หรือ ก.อบต.จังหวัด พิจารณาในการประชุมคราวต่อไป ตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบล กรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นฯ เป็นคำสั่งทางปกครองที่สามารถอุทธรณ์โต้แย้งภายในฝ่ายปกครองได้หรือไม่ หากสามารถอุทธรณ์โต้แย้งได้ ต้องอุทธรณ์โต้แย้งต่อผู้ใด อย่างไร

ประเด็นที่สอง กรณีประธาน ก.อบต. หรือประธาน ก.อบต.จังหวัด มีคำสั่งให้พนักงานส่วนตำบลไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หรือให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นภายในเขตจังหวัดหรือนอกเขตจังหวัด เป็นการชั่วคราว ต่อมา ก.อบต. หรือประธาน ก.อบต. จังหวัด พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบอันทำให้คำสั่งดังกล่าวมีผลบังคับต่อไป ตามข้อ ๑๕ วรรคสาม แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไป

เกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นฯ พนักงานส่วนตำบลผู้อยู่ในบังคับคำสั่งดังกล่าวสามารถอุทธรณ์ได้หรือไม่ หรือถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยคณะกรรมการซึ่งต้องโต้แย้งโดยการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ

ประเด็นที่สาม กรณีประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี มีคำสั่งให้นางรัตนภรณ์ฯ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด ไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี พร้อมทั้งแจ้งสิทธิการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เมื่อนางรัตนภรณ์ฯ ได้ยื่นอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี แล้ว การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ในฐานะประธาน ก.อบต.จังหวัดอุดรธานี ทำการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนจังหวัดอุดรธานี เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งให้พนักงานส่วนตำบลไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นในเขตจังหวัดหรือนอกเขตจังหวัดเป็นการชั่วคราวตามข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นคำสั่งทางปกครองที่สามารถอุทธรณ์โต้แย้งภายในฝ่ายปกครองได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ และข้อ ๔ แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๖๐ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารงานส่วนบุคคลท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างพนักงานส่วนตำบลกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้นำชุมชน ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องโอนพนักงานส่วนตำบลไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ซึ่งการโอนพนักงานส่วนตำบลด้วยวิธีการปกติตามหลักความสมัครใจไม่สามารถดำเนินการได้ ประกาศดังกล่าวจึงกำหนดให้คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลมีอำนาจพิจารณาและมีมติให้โอนพนักงานส่วนตำบลไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

สำหรับในกรณีเหตุจำเป็นมีสภาพร้ายแรงที่อาจทวีความรุนแรงมากขึ้นหรือยากแก่การเยียวยาในภายหลัง ข้อ ๑๕^๑ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง

^๑ข้อ ๑๕ กรณีเหตุจำเป็นมีสภาพร้ายแรงที่อาจทวีความรุนแรงมากขึ้นหรือยากแก่การเยียวยาในภายหลัง ประธาน ก.อบต. หรือผู้ซึ่งประธาน ก.อบต. มอบหมาย หรือประธาน ก.อบต. จังหวัด แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งให้พนักงานส่วนตำบลผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หรือให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นภายในเขตจังหวัดหรือนอกเขตจังหวัดเป็นระยะเวลาไม่เกินหกสิบวัน กรณีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาได้สองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

การสั่งให้พนักงานส่วนตำบลไปปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง กรณีนอกเขตจังหวัดเป็นอำนาจของประธาน ก.อบต. หรือผู้ซึ่งประธาน ก.อบต. มอบหมาย สำหรับกรณีภายในเขตจังหวัดเป็นอำนาจของประธาน ก.อบต. จังหวัด

เมื่อประธาน ก.อบต. หรือผู้ซึ่งประธาน ก.อบต. มอบหมาย หรือประธาน ก.อบต. จังหวัด มีคำสั่งตามวรรคสองแล้ว ให้เสนอ ก.อบต. หรือ ก.อบต. จังหวัด แล้วแต่กรณี ในการประชุมคราวต่อไป เพื่อมีมติเห็นชอบ หาก ก.อบต. หรือ ก.อบต. จังหวัดมีมติเห็นชอบ ให้คำสั่งมีผลต่อไป หากมีมติไม่เห็นชอบ ให้คำสั่งเป็นอันระงับไป

มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นฯ ยังกำหนดให้ประธานกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลหรือผู้ซึ่งประธานฯ มอบหมาย หรือประธานกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด มีอำนาจออกคำสั่งให้พนักงานส่วนตำบลไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นภายในเขตจังหวัดหรือนอกเขตจังหวัดได้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหกสิบวัน และขยายระยะเวลาได้สองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน กรณีจึงเห็นได้ว่า การออกคำสั่งตามข้อ ๑๕^๒ วรรคหนึ่ง เป็นการให้พนักงานส่วนตำบลไปปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นเป็นการชั่วคราวเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติราชการภายในหน่วยงานซึ่งเป็นมาตรการภายในฝ่ายปกครองอันเป็นนิติสัมพันธ์ในหน้าที่การงาน มิใช่เป็นนิติสัมพันธ์พื้นฐานที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ด้วยเหตุนี้ คำสั่งตามข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นฯ จึงไม่ใช่คำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่จะสามารถอุทธรณ์หรือโต้แย้งภายในฝ่ายปกครองได้ การพิจารณาอุทธรณ์ของประธานกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานีจึงควรพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ประเด็นที่สองและประเด็นที่สามตามข้อหาหรือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นั้น เห็นว่า เมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า คำสั่งให้พนักงานส่วนตำบลไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นในเขตจังหวัดหรือนอกเขตจังหวัดเป็นการชั่วคราว ตามข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวอีก

(นางสาวจารุวรรณ เฮงตระกูล)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๖๒

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๓มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ